

Redna sodišča - Belgija

The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators. Please note that the following languages: [fr](#) [nl](#) have already been translated.

Ta stran vsebuje pregled rednih sodišč v Belgiji.

Redna sodišča – uvod

Vrhovno sodišče (*Cour suprême*)

Kasacijsko sodišče (*Cour de cassation*): je vrhovno sodišče, „sodišče sodišč“, in ima sedež v Bruslju.

Porotno sodišče (*Cours d'Assises*)

V vsaki od desetih provinc in v okrožju glavnega mesta Bruselj je **eno porotno sodišče**. Ne gre za stalno sodišče, ampak se vzpostavi, kadar se nanj napotijo obtoženi.

Pritožbena sodišča (*Juridictions d'appel*)

- **Pritožbena sodišča:** v Belgiji jih je 5:
 - Bruselj (za province Valonski Brabant, Flamski Brabant in regijo glavnega mesta Bruselj),
 - Liège (za province Liège, Namur in Luksemburg),
 - Mons (za provinco Hainaut),
 - Gand (za provinci Zahodna Flamska in Vzhodna Flamska),
 - Antwerpen (za provinci Antwerpen in Limbourg).
- **Višja delovna sodišča:** v Belgiji jih je 5. To so pritožbena sodišča, specializirana za delovno pravo. Sedeže imajo porazdeljene tako kot zgoraj navedena pritožbena sodišča.

Sodišča prve stopnje

- **Sodišča prve stopnje:** v Belgiji jih je 13, eno na sodno okrožje (*arrondissement judiciaire*) in dve v okrožju mesta Bruselj, eno nizozemsko govoreče in eno francosko govoreče.
- **Delovna sodišča:** v Belgiji jih je 9, načeloma po eno na območje sodnega okrožja pritožbenega sodišča, razen območja bruseljskega sodišča, kjer so delovna sodišča v Louvainu, Nivellesu in mestu Bruselj, ter nemško govorečega območja Eupena.
- **Gospodarska sodišča:** v Belgiji jih je 9, načeloma po eno na območje sodnega okrožja pritožbenega sodišča, razen območja bruseljskega sodišča, kjer so gospodarska sodišča v Louvainu, Nivellesu in mestu Bruselj, ter nemško govorečega območja Eupena.

Nižja ali občinska sodišča (*Juridictions de proximité*)

- **Mirovna sodišča (*Justice de paix*):** v Belgiji je 187 mirovnih sodišč (eno na sodni kanton).
- **Sodišča za prekrške (*Tribunaux de police*):** v Belgiji jih je 15.

Pristojnosti sodišč

Mirovno sodišče

Mirovna sodišča obravnavajo **civilne in gospodarske zadeve** v znesku, ki ne presega 1 860 EUR. Mirovni sodnik je pristojen tudi za spore v zvezi z najemninami, sosedstvom, služnostnimi pravicami ter razlastitvijo, ne glede na znesek spora, in začasnimi ukrepi med zakoncema. Razen kadar se odloča o zahtevku v znesku, ki ne presega 1 240 EUR, je mogoče zoper sodbe mirovnega sodnika vložiti **pravno sredstvo** pri sodišču prve stopnje ali gospodarskem sodišču glede na to, ali je spor civilen ali gospodarski.

Sodišče za prekrške

Sodišče za prekrške obravnava **kazenske in civilne zadeve**. Obravnava prekrške (*contraventions*) in težje prekrške (*délits contraventionnalisés*), kršitve posebnih zakonov (na primer Kmetijskega zakonika, Gozdarskega zakonika), zahtevke za povračilo škode, ki izhaja iz prometne nesreče, ter cestnoprometne prekrške. Zoper sodbe sodišča za prekrške je mogoče vložiti **pritožbo** pri sodišču prve stopnje, razen v zadevah, naštetih v zakonu o sodstvu, kadar se odloča o zahtevku v znesku, ki ne presega 1 240 EUR.

Sodišče prve stopnje

Sodišče prve stopnje je pristojno za vse spore, razen tistih, za katere so v skladu z zakonom pristojna druga sodišča. To načelo se imenuje **subsidiarna pristojnost** sodišča prve stopnje.

Sodišče prve stopnje je razdeljeno na tri oddelke: **civilno sodišče** (*tribunal civil*), **kazensko sodišče** (*tribunal correctionnel*) in **sodišče za mladoletnike** (*tribunal de la jeunesse*). Od leta 2007 v okviru sodišč prve stopnje v Antwerpnu, Bruslju, Vzhodni Flamski, Liègu in Hainautu obstajajo tudi oddelki, imenovani **sodišče za izvršitev kazni** (*tribunal de l'application des peines*).

Civilno sodišče

Civilno sodišče obravnava **zadeve, ki se nanašajo na osebno stanje oseb** (na primer razveza zakonske zveze, starševstvo, posvojitev). Pristojno je tudi za spore, v katerih vrednost spornega predmeta presega 1 860 EUR, spore, ki zadevajo pravice dedovanja ali avtorske pravice, ter pritožbe zoper sodbe, ki jih je izdal mirovni sodnik.

Kazensko sodišče

Kazensko sodišče je pristojno za presojo **deliktov** (*délits*) in **hudih kaznivih dejanj** (*crimes correctionnalisés*), kot so goljufija, prevara, uboj, tatvina z vlomom in rop. Obravnava tudi pritožbe zoper odločbe, ki jih izda sodišče za prekrške.

Zadevo je mogoče kazenskemu sodišču predložiti na neposredni predlog državnega tožilstva ali oškodovanca oziroma z odlokom preiskovalnega senata, ki ob koncu preiskave določi, ali naj se obtoženec napoti na kazensko sodišče ali ne.

Preiskovalni senat (*Chambre du conseil*) je preiskovalni oddelek, ki ga sestavlja sodnik sodišča prve stopnje, ki zaseda sam in ki preuči, ali obstaja razlog, da se zadeva posreduje na kazensko sodišče, ali pa se odloči, da obtoženca ne bo preganjal (ustavitev preiskovalnega postopka). Preiskovalni senat odloča tudi o tem, ali naj se obtoženca zadrži v preventivnem priporu ali naj se ga spusti na prostost, pri čemer se določijo pogoji za to; o tem odloča vsak mesec oziroma vsake tri mesece, če gre za kazniva dejanja, za katera ni mogoče zmanjšati stopnje kaznivosti (*crime non correctionnalisable*).

Preventivni pripor je varnostni ukrep, s katerim se oseba, za katero se sumi, da je storila delikt ali kaznivo dejanje, pripre v pričakovanju postopka. Ta ukrep se sprejme, da se prepreči beg osumljenca v trenutku, ko bi se moral zglasiti pred sodiščem, da v vmesnem obdobju ne bi storil drugih prekrškov, da ne bi poskušal odstraniti dokazov ali da ne bi stopil v stik s tretjimi osebami (na primer zaradi vplivanja na pričé ali soobtožence). Osumljenec, ki je na koncu oproščen ali proti kateremu se pregon ustavi, lahko od ministrstva za pravosodje zahteva odškodnino za čas, ki ga je neupravičeno preživel v zaporu: gre za odškodnino v primeru neupravičenega pripora. Za upravičenost do te odškodnine morata biti izpolnjena dva pogoja: preventivni pripor mora trajati več kot osem dni, razlog za pripor ali zadržanje v priporu pa ne sme biti osebno vedenje osumljenca. Minister je zelo dosleden pri presojanju tega drugega pogoja.

Odločitve preiskovalnega senata je mogoče izpodbijati s **pritožbo** pri obravnavnem senatu. Predstavlja preiskovalno sodišče na stopnji pritožbenega sodišča.

Sodišče za mladoletnike

Sodišče za mladoletnike obravnava zlasti zadeve, ki se nanašajo na uporabo zakona o varstvu mladine iz leta 1965, kot so odvzem roditeljske pravice, namestitve mladoletnikov v rejniške družine ali v zaprte centre, in zadeve, ki se nanašajo na mladoletniško kriminaliteto.

Sodišče ne nalaga kazni mladim prestopnikom, ampak sprejema **ukrepe** v zvezi z njimi. V praksi je mogoče mladoletnika predvsem opomniti (ga „pozvati k redu“), ga namestiti v rejniško družino ali v specializirano institucijo, kjer bo v družbi drugih mladostnikov, obkrožen z vzgojitelji, mu naložiti družbeno koristno delo ali ga celo v nekaterih izjemnih primerih začasno namestiti

v zapor. Sodišče za mladoletnike sprejema **ukrepe skrbništva, varovanja ali vzgoje**. Če je mladoletnik, ki je storil prekršek, star 16 let, lahko sodišče za mladoletnike v posebnih okoliščinah odstopi spis. Mladoletnik se nato privede v posebni oddelek sodišča za mladoletnike, ki ima vlogo kazenskega sodišča. V primeru posebej hudega kaznivega dejanja, recimo umora, se mladostnik izjemoma napoti na porotno sodišče, čeprav gre za mladoletnika. Sodišče za mladoletnike lahko prav tako sprejme ukrepe glede staršev, če ti ne izpolnjujejo svoje vzgojne naloge (nasilje nad otrokom, zloraba avtoritete, izredno slabi življenjski pogoji ipd.). Nujnost nekaterih situacij pa omogoča zelo hitro sprejemanje ukrepov za zaščito otroka.

Predlog zakona, ki ga je julija 2011 sprejel predstavniški dom in je bil predložen senatu, določa ustanovitev oddelka sodišča za družinske zadeve in mladoletnike v okviru sodišč prve stopnje. V skladu s tem predlogom naj bi se pristojnosti mirovnega sodnika prenesle na oddelke sodišč prve stopnje za družinske zadeve in obratno, pristojnosti oddelkov za mladoletnike pa bi se prenesle na oddelke za družinske zadeve.

Sodišča za izvršitev kazni

Sodišča za izvršitev kazni izdajajo odločitve o zunanjem pravnem statusu oseb, obsojenih na kazen odvzema prostosti. Odločajo o dodelitvi naslednjih oblik: **omejeno pridržanje, elektronski nadzor, pogojni izpust in začasni izpust** zaradi oddaljevanja z ozemlja ali vračanja. Državno tožilstvo in obsojeni se lahko pritožijo na pritožbeno sodišče zoper odločitve oddelkov za izvršitev kazni.

Pravna sredstva zoper odločitve sodišča prve stopnje

Razen v zvezi z odločitvami, ki jih izda sodišče za izvršitev kazni, se lahko vsaka od strank ali državno tožilstvo, če ni zadovoljno s sodbo, ki jo je izdalo sodišče prve stopnje, **pritoži** zoper to sodbo, če je bila slednja izdana na prvi stopnji, torej ne po vložitvi pritožbe zoper odločitev, ki jo je že sprejelo policijsko sodišče ali mirovni sodnik. V takem primeru zadevo obravnava pritožbeno sodišče, ne glede na to, ali je bila pristojnost dodeljena civilnemu sodišču, kazenskemu sodišču ali sodišču za mladoletnike.

Delovno sodišče

Delovno sodišče je pristojno za **socialne zadeve**: socialna varnost (pokojnine, brezposelnost...), spori na področju delovnih razmerij (pogodbe o zaposlitvi, delovnopравни predpisi...) in nesreče pri delu. Pristojno je tudi za odločanje o zahtevkih za **skupno poravnava dolgov**, ki jih vložijo posamezniki.

Delovno sodišče sestavljajo **različni senati**. Razen če v Sodnem zakoniku ni določeno drugače, jih sestavljajo poklicni sodnik, ki jim predseduje, in dva sodnika za socialne zadeve. Glede na vrsto spora, ki ga obravnava sodišče, sodniki za socialne zadeve zastopajo delavce, delodajalce ali samozaposlene. Te osebe se imenujejo na predlog organizacij s področja dela (delodajalci, delojemalci, delavci ali samozaposleni). Kar zadeva državno tožilstvo, se tu imenuje inšpektorat za delo, tožilec pa se imenuje delovni inšpektor.

V primeru nestrinjanja s sodbo delovnega sodišča lahko stranke vložijo **pritožbo** pri višjem delovnem sodišču.

Gospodarsko sodišče

Gospodarsko sodišče obravnava **spore med trgovci**, v katerih vrednost predmeta spora **presega 1 860 EUR**, in tudi zelo specifične zadeve, kot so **stečaj** ali **spori med delničarji družbe**. Gospodarsko sodišče obravnava tudi pritožbe zoper sodbe, ki so jih v gospodarskih zadevah izdali mirovni sodniki.

Senate gospodarskega sodišča sestavljajo sodnik (poklicni sodnik) in dva posvetovalna sodnika. Ta laična sodnika predlagajo različna reprezentativna trgovinska in industrijska združenja. Svoje kandidate izberejo med trgovci, upravljavci podjetij, revizorji podjetij in računovodji. Državno tožilstvo pa zastopajo tožilci pri sodišču prve stopnje.

Če želijo stranke izpodbijati odločitev gospodarskega sodišča, vložijo **pravno sredstvo** pri pritožbenem sodišču. Vendar pa mora biti izpodbijana sodba izdana na prvi stopnji in ne sme biti sodba, izrečena proti predhodni odločitvi mirovnega sodnika.

Pritožbena sodišča in višja delovna sodišča

Pritožbeno sodišče sestavlja več oddelkov:

- **civilni oddelki** obravnavajo pritožbe zoper sodbe, izdane na prvi stopnji v civilnih oddelkih sodišč prve stopnje in na gospodarskih sodiščih,
- **kazenski oddelki** obravnavajo pritožbe zoper sodbe, ki jih na prvi stopnji izdajo kazenska sodišča,
- **oddelki za mladoletnike** obravnavajo pritožbe zoper sodbe, izdane na prvi stopnji na sodiščih za mladoletnike,
- **oddelek za obtožnice** je preiskovalni oddelek, zadolžen za pritožbe zoper odločitve senata. Oddelek za obtožnice je zadolžen tudi za napotitev osumljenca na porotno sodišče, ker naj bi storil težje kaznivo dejanje, tiskovni delikt ali politični delikt.

Tako kot na delovnem sodišču senate **višjega delovnega sodišča** sestavljajo poklicni sodnik, ki se imenuje svetnik, in 2 ali 4 sodniki za socialne zadeve. Višje delovno sodišče obravnava pritožbe zoper odločitve delovnih sodišč.

Porotno sodišče (*Cour d'Assises*)

Kazniva dejanja

Če je neka oseba obtožena **storitve kaznivega dejanja, za katero ni mogoče zmanjšati stopnje kaznivosti (*crime non correctionnalisable*)** ali **za katerega stopnja kaznivosti ni bila zmanjšana**, se to osebo pozove na porotno sodišče, kjer ji sodijo **sodni ki porotniki**.

Porotnemu sodišču predseduje poklicni sodnik, pomagata pa mu dva prisednika, prav tako poklicna sodnika. Ne izrekajo se o krivdi ali nedolžnosti obtoženca. Člani porote, ki se imenujejo porotniki, so tisti, ki odločajo o tem, ali je obtoženi kršitev storil ali ne. **Porotniki** se določijo z žrebom izmed prebivalstva. Porotnik je lahko vsak Belgijec, star od 28 do 65 let, ki uživa svoje državljske in politične pravice, je pismen in ni bil obsojen na prestajanje zaporne kazni, daljše od 4 mesecev, ali na opravljanje družbeno koristnega dela, daljšega od 60 ur.

Postopek porotnega sodišča se začne z branjem obtožnice, sinteze preiskave, ki združuje glavne elemente, zbrane med preiskavo. Nato so zaslišane priče in osebe, vključene v preiskavo. Ta zaslišanja naj bi porotnikom, ki niso mogli prebrati spisa, omogočila, da si ustvarijo mnenje. Nato državni tožilec poda svoj obtožni govor, oškodovanci dobijo besedo in odvetniki podajo svoj obrambni nagovor. Tudi obtoženec dobi besedo. Odgovarja na vprašanja predsednika, poda svoje mnenje o dejstvih, lahko pa se tudi izreče za nedolžnega. Po zaključku razprav se **dvanajst porotnikov** umakne za zaprta vrata. **Izreči se morajo o krivdi ali nedolžnosti obtoženca**. Odločajo z glasovanjem, njihova odločitev pa je lahko niansirana. Odločijo lahko, na primer, da je obtoženec kriv, hkrati pa priznajo obstoj olajševalnih okoliščin. Če je obtoženec spoznan za krivega, se poklicni sodniki in porotniki skupaj izrečejo o kazni. Ta odločitev se sprejme z absolutno večino. Odločitev o krivdi mora biti utemeljena.

Pritožba zoper sodbo porotnega sodišča načeloma ni mogoča. Obsojeni, oškodovanec in državni tožilec pa se vseeno lahko pritožijo na **pritožbenem sodišču**. Če pritožbeno sodišče obsodbo razveljavi, se zadeva pošlje na drugo porotno sodišče, ki mora ponovno odločiti.

Tiskovni delikt in politični delikt

O tiskovnem deliktu je mogoče govoriti, kadar se kaznivo mnenje izrazi prek besedil v več izvodih, izdanih po tehničnem postopku. Politični delikt je kaznivo dejanje, storjeno s političnim namenom in za politične cilje. Porotno sodišče odloča v postopkih v zvezi s političnimi in tiskovnimi delikti, razen v zvezi s tiskovnimi delikti, v ozadju katerih sta rasizem ali ksenofobija.

Kasacijsko sodišče (*Cour de Cassation*)

Kasacijsko sodišče **jamči za spoštovanje prava na sodiščih**. Pristojno je na celotnem belgijskem ozemlju. Kasacijsko sodišče ne odloča o dejstvih, ampak izključno o pravnih vprašanjih. Pritožbo pri kasacijskem sodišču je mogoče vložiti le **na osnovi pravnih razlogov**, torej v primeru kršitve zakona ali splošnega pravnega načela. Vložiti jo je mogoče le zoper sodbe, izdane na zadnji stopnji, tj. odločitve, proti katerim ni več mogoče vložiti pritožbe.

Kasacijsko sodišče sestavljajo prvi predsednik, predsednik, predsedniki oddelkov in sodniki. Državno tožilstvo pri kasacijskem sodišču zastopa državni tožilec ali generalni pravobranilec. Sodišče sestavljajo **trije oddelki**: prvi obravnava civilne, gospodarske, fiskalne in disciplinske zadeve, drugi kazenske in tretji zadeve s področja delovnega prava in socialne varnosti. Vsak oddelek ima francosko- in nizozemsko govoreči pododdelek. Vsak oddelek ima praviloma pet sodnikov.

Pred izrekom sodniki na pritožbenem sodišču poslušajo sklepe **državnega tožilstva**. Pritožbeno sodišče lahko odloči, da se pritožba, vložena pri pritožbenem sodišču, zavrže. Če so predstavljeni argumenti nedopustni, se pritožba zavrže in izpodbijana sodba postane pravnomočna. Če pritožbeno sodišče oceni, da je bila izpodbijana odločba sprejeta na podlagi nepravilne razlage zakona, se odločba v celoti ali delno razveljavi, s pritožbo ali brez. Pritožba je mogoča na sodišču enake pristojnosti kot jo ima sodišče, ki je izdalo izpodbijano odločbo, če gre za ponovno obravnavo vsebine zadeve. Spis se nikoli ponovno ne pošlje na isto sodišče.

Pripomba

Treba je poudariti, da kazenski oddelki pritožbenega sodišča in porotnega sodišča ter kazenski oddelki sodišča prve stopnje (kazensko sodišče) in sodišča za prekrške (ki odloča o kazenskih zadevah) poleg civilnih sodišč prav tako obravnavajo civilne zadeve (zlasti odškodninske zahtevke), ki jih vložijo oškodovanci, tj. žrtve kaznivih dejanj v splošnem pomenu.

Več informacij o sodiščih je na voljo na [portal belgijske sodne oblasti](#).

Ali je dostop do zbirke podatkov brezplačen?

Da, dostop do zbirke podatkov je **brezplačen**.

Sorodne povezave

Zvezna javna služba za pravosodje

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 17/09/2015